

MANNFORUMS HØRINGSINNSPILL TIL NORGES BEIJING + 30 RAPPORT

28.05.2024.

Rapporten gir et ubalansert bilde av likestillingsutfordringene i samfunnet

Rapporten gir en fyldig og interessant oversikt over den imponerende norske innsatsen for likestilling for kvinner. Den har gitt store resultater, og vært en suksess, for kvinner. Kvinner flest har fått tilnærmet like muligheter som menn i samfunnet, og andelen kvinner i mannsdominerte yrker og områder i samfunnet øker for hvert år. Men likestillingspolitikkenes prioriteringer, resultater, utfordringer og tilbakeskritt berører ikke bare kvinner, men også menn. Som det fremgår av den nylig fremlagte innstillingen fra Mannsutvalget: NOU 2024:8. «Likestillingens neste steg», har den kvinnedominerte likestillingspolitikken også hatt konsekvenser for, og skapt nye, livs- og likestillingsutfordringer for menn. Verken Mannsutvalgets innstilling eller disse utfordringene er nevnt i rapporten. Det er en alvorlig mangel ved rapporten av flere grunner, bla:

- Det som skjer med menn vil også påvirke kvinner i stor grad.
- Et énsidig likestillingsløft for jenter og kvinner år etter år, og en desavuering av gutter og menns utfordringer, skaper over tid en ny diskriminering i motsatt retning: dvs. diskriminering av gutter og menn. Da har vi fortsatt ikke oppnådd et likestilt samfunn, heller ikke i Norge.
- Dersom man ikke tar gutter, menn og fedres utfordringer på alvor, risikerer man at flere og flere menn vil ta avstand fra eller til og med motarbeide likestillingsarbeidet. Det skjer både nasjonalt og internasjonalt.

Rapporten ignorerer omfanget og konsekvensene ved kvinnedominansen i viktige deler av samfunnet.

Femti års sammenhengende likestillingsinnsats for jenter og kvinner har fått både tilsiktede og utilsiktede resultater og konsekvenser. Til tross for sin lengde er rapporten likevel relativt ufullstendig, ved at den **ikke** tar opp omfanget av, og drøfter likestillingsutfordringene som en følge av den økende kvinnedominansen og følgende mangel på likestilling på en rekke viktige områder i samfunnet. Siden rapportens tittel faktisk er: «Sentrale trekk og nye utfordringer knyttet til likestillingssituasjonen i Norge», bør den gjøre nettopp det. For å gi et riktig bilde av likestillingssituasjonen i Norge bør kvinnedominansen både inkluderes og drøftes, illustrert ved følgende eksempler:

Vedr. Kapittel 2.1.1.2. En systematisk innsats for kjønnsbalanse i statlig sektor har gitt gode resultater.

Påstanden i overskriften stemmer **bare** delvis. Offentlig sektor er kvinnedominert. Kjønnsbalansen i viktige statlige etater og virksomheter blir gradvis dårligere, med

økende flertall kvinner og færre menn både blant de ansatte og i ledelsen. Et tydelig eksempel på dette er kjønnsbalansen i Forskningsrådet, med ca. 70 % kvinnelige ansatte, og en ny ledergruppe med hele 86 % kvinner og bare 14 % menn. I den nye ledergruppen i Helsedirektoratet er det dobbelt så mange kvinner som menn; 67 % kvinner og 33% menn. Kjønnsbalansen i de statlige kjønns- og likestillingsforskningsssentrene er i gjennomsnitt på bare 10 % av det underrepresenterte kjønn (menn), og i Kilden som statlig formidlingsorgan for kjønns- og likestillingsforskning er kjønnsbalansen lik null. (100 % kvinner). Vi savner at rapporten beskriver denne tilstanden og utviklingen, og problematiserer konsekvensene i et likestillingsperspektiv. I stedet for å være et dårlig eksempel for resten av samfunnet burde staten feie for egen dør og gå foran med et godt eksempel, også i praksis.

Vedr. Kapittel 2.1.1.5: Politiske poster og verv er blitt jevnere fordelt mellom kjønnene.

Påstanden i overskriften stemmer ikke helt. De viktige vervene som parlamentariske ledere på Stortinget er blitt mindre jevnlig fordelt mellom kjønnene. Nå er **samtlig** av de parlamentariske lederne på Stortinget kvinner. Og samtidig er 7 av de 10 største politiske partiene også ledet av kvinner, både på høyre og venstresiden. Kvinnedominansen har sannsynligvis sammenheng med at samtlige partier har etablert egne formelle kvinne-nettverk, men ikke for menn. Kvinner er følgelig dobbelt-representert i en rekke sentrale politiske fora. Ordningen virker mannsdiskriminerende. Kvinner har politisk mermakt. Det bør erkjennes og rapporteres, slik man ville gjort dersom samtlige parlamentariske ledere var menn.

Samtidig skjer det en økende politisk polarisering mellom kvinnelige og mannlige unge velgere, der flertallet kvinner går mot venstre og menn mot høyre. Det hevdes at polariseringen har delvis sammenheng med at unge menn er skuffet over likestillingspolitikkenes enefokus på å «bedre kvinners stilling», og kritisere menn. De opplever at Statsfeminismen ikke bryr seg om gutter og unge menns livs- og likestillingsutfordringer, som f.eks. den økende og alvorlige Guttekrisen. Vi savner at rapporten tar opp denne alvorlige utviklingen og drøfter både årsaker, og virkninger for både likestillingspolitikken og samfunnsutviklingen, for både kvinner, og menn.

Veien videre for FNs Likestillingsarbeid

Rapporteringsmalen for Beijing + 30 bærer sterkt preg av at det er store forskjeller i likestillingssituasjonen mellom de ulike land i FN, og at de fleste land i verden ligger langt bak Norge når det gjelder likestilling for kvinner. Malen er fullstendig kvinnefokusert, som om menns likestillingutfordringer ikke engang er tema for FN. Det er det heller ikke i Norges rapport. Som et av verdens mest likestilte land for kvinner, burde Norge gå foran med et godt eksempel og rapportere også på menns økende likestillingsutfordringer.

Norge bør i rapporten fremme forslag om at FN inkluderer også menns likestillingsutfordringer i sin likestillingsstrategi og -arbeid med å etablere følgende konkrete tiltak:

1. FN bør opprette egne FN merkedager for gutter, menn og fedre, slik FN har opprettet en egne merkedager for jenter, kvinner og mødre.

FN har til sammen 10 merkedager som dreier seg om jenter, kvinner, og mødre, men ingen om menn. FN har et UN Women organ for jenter og kvinner, men de har ikke noe UN Men for gutter og menn, <https://unric.org/no/fn-kalender/> . Ett av bærekraftsmålene til FNs Agenda 2030 dreier seg om jenter og kvinner, men det er ingen tilsvarende for gutter og menn. FN har 69 Twitter-konti for jenter og kvinner, men ingen for menn, <https://zenodo.org/records/4420901>. Det er menn som mener at FN fronter en feministisk ideologi i stedet for vitenskapelige fakta, og organisasjonen DAVIA har sendt brev til UN Women og avholdt konferanse der de påpeker feil og misledende informasjon.

2. FN bør arrangere egne Verdenskonferanse for likestilling for gutter og menn, alternativt for likestilling for begge kjønn.

Det er klare tegn til en økende avstand mellom unge kvinner og menn i den vestlige verden og deler av resten av verden. Den alvorlige og økende Guttekrisen er et symptom på dette. Utviklingen har flere årsaker, og konsekvenser, særlig negative. Mange unge menn føler at FN ikke bare prioriterer kvinner foran menn, men også at FN betrakter menn som selve problemet, ikke en del av løsningen. FN må også sette gutter og menns utfordringer på den likestillingspolitiske dagsorden, og inkludere gutter, menn og fedres likestillingsutfordringer i kommende års likestillingsrapporteringer.

3. FN bør oppfordre medlemslandene å etablere egne Mannsutvalg for å kartlegge og vurdere gutter, menn og fedres livs- og likestillingsutfordringer. Alternativt å etablere egne Likestillingsutvalg for å kartlegge og vurdere begge kjønn livs- og likestillingsutfordringer i sammenheng.

Selv om det er langt igjen til Norge tar menns livs- og likestillingsutfordringer på samme alvor som for kvinner, gir etableringen av et eget Mannsutvalg et viktig signal om at Norge har til hensikt å gjøre det. Norge er dermed en progressiv likestillingspionér også på dette området, og vil kunne bidra til å veilede FN og medlemslandene i å inkludere likestillingsutfordringene for begge kjønn i likestillingspolitikken og -arbeidet. Ikke bare er dette likestillingens naturlige neste steg, men også noe som åpenbart bør gjøres ut fra rettferdighetsmessige betraktninger. Og ikke minst noe som også vil komme jenter, kvinner og mødre til gode ved at det kan bidra til økt oppslutning og engasjement også fra menn om likestillingsarbeidet.

MannsForums Likestillingsgruppe

Jan Olav Flottorp og Guttorm Grundt

Vedlegg: MannsForums oversikt over menn og gutters likestillingsutfordringer, utkast 3.

